

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 30, f: 01 478 98 77, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si

**Skupina poslank in poslancev
(prvopodpisani Jože Tanko)**

Ljubljana, 18. november 2016

Dr. Milan Brglez
predsednik Državnega zbora

Spoštovani!

Na podlagi 88. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03 69/04, 68/06 in 47/13), 19. člena Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05 - uradno prečiščeno besedilo, 20/06 - ZNOJF-1, 109/08, 39/11 in 48/12) in 114. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 92/07 - uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) vlagamo spodaj podpisane poslanke in poslanci

**PREDLOG ZAKONA ZA ODPRAVO POSLEDIC
IN POVRAČILO ŠKODE ZARADI NERAZGLAŠENIH OPOROK**

ki Vam ga pošiljamo v obravnavo na podlagi 114. in 115. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije.

Pri obravnavi predloga zakona v Državnem zboru in pri delu njegovih delovnih teles bo sodeloval poslanec **dr. Vinko Gorenak**.

Prilogi:

- predlog Zakona za odpravo posledic in povračilo škode zaradi nerazglašenih oporok
- podpisi poslancev in poslank:

Jože Tanko
Anja Bah Žibert
Franc Breznik
Nada Brinovšek

Jelka Godec
dr. Vinko Gorenak
mag. Branko Grims
Eva Irgl
Janez Janša
Danijel Krivec
Suzana Lep Šimenko
Tomaž Lisec
dr. Anže Logar
Žan Mahnič
Bojan Podkrajšek
mag. Marko Pogačnik
Marijan Pojbič
mag. Andrej Šircej
Ljubo Žnidar

PREDLOG ZAKONA ZA ODPRAVO POSLEDIC IN POVRAČILO ŠKODE ZARADI NERAZGLAŠENIH OPOROK

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

V javnosti so se pojavili podatki, ki jih je potrdilo tudi Vrhovno sodišče RS, da je bilo ugotovljeno, da se je v Republiki Sloveniji od leta 1991 na 44 okrajnih sodiščih založilo 945 oporok. Gre za oporoke, ki so bile sodiščem zaupane v hrambo, vendar niso bile razglašene v postopkih dedovanja, čeprav bi morale biti. Že leta 1955 je bila sprejeta procedura, po kateri se morajo v zadevi oporok ravnati sodniki (Jože Ilc, za www.siol.net, dne 19. 10. 2016 v članku »Izgubljene oporoke – problem, ki ga želi vrh sodstva pomesti pod preprogo), kar pomeni samo to, da je bilo takšnih primerov pred letom 1991 lahko mnogo več. Po podatkih iz medijev (www.siol.net, dne 19. 10. 2016 v članku »Izgubljene oporoke – problem, ki ga želi vrh sodstva pomesti pod preprogo) naj bi bilo tako od leta 1955 izgubljenih oporok že nekaj tisoč. To izhaja tudi iz odgovora ministra za pravosodje mag. Gorana Klemenčiča št. 001-1/2016/446 z dne 10. 11. 2016 na pisno poslansko vprašanje poslanca dr. Vinka Gorenaka, ki je odgovoril, da je bilo pred letom 1991 (od leta 1945) zaznanih takšnih primerov oporok 4384, kar pomeni v povprečju skoraj 100 oporok na leto. Že leta 1955 je bila sprejeta procedura o ravnanju z oporokami s strani sodnikov, kar pomeni, da so se v zvezi s tem morale voditi evidence. Na podlagi arhivske dokumentacije in evidenc je mogoče ugotoviti, ali so sodniki ravnali v skladu s to proceduro ter koliko oporok je bilo takšnih, da niso bile razglašene, pa bi po zakonu morale biti razglašene tako, da bi vplivale na drugačen potek dedovanja po oporočitelju.

Navedeno stanje, ki je bilo povzročeno z dejanji državnih organov (sodišč), pomeni nedopusten, neustaven in že pred letom 1991 nezakonit poseg v pravico do dedovanja, lastnine ter v nemalo primerih celo v pravico do človekovega dostojanstva. Pravica do zasebne lastnine in dedovanja je s 33. členom Ustave RS po letu 1991 izrecno določena kot človekova pravica, zato je jasno, da imajo takšna ravnanja sodišč neustavne posledice, ki jih je potrebno odpraviti. Oblastveni poseg v pravico do dedovanja zaradi malomarnih ali celo naklepnih dejanj zatajevanja oporok pred letom 1991 pa dejansko pomeni kršitev takrat veljavnih zakonov, torej gre za nezakonito ravnanje, katerega posledice niso odpravljene.

Ustava RS je v 26. členu določila pravico do povračila škode vsakomur, ki mu je povzročena škoda z opravljanjem katerekoli protipravne dejavnosti državnega organa. Opustitev razglasitve oporok v hrambi sodišč, ki bi morale biti razglašene pred in po letu 1991 in niso bile razglašene zaradi opustitve ali celo naklepnega dejanja sodne uprave oziroma sodišč, je bilo protipravno ne glede na obdobje pred ali po letu 1991. Predmetna nerazglasitev oporok ni dejanje, ki bi morda spadala pod avtonomijo sodstva in ne more biti predmet nezakonitih in napačnih sodniških odločitev, ki se izpodbijajo zgolj z rednimi ali izrednimi pravnimi sredstvi, temveč gre za očitno protizakonite napake v delovanju in organizaciji sodišč, ki ne spadajo pod ti. sodniško avtonomnost pri odločanju, saj je problem ravno v tem, da zaradi zatajitve niso bile del sodniškega odločanja v postopkih o dedovanju.

Vrhovno sodišče RS je v sodbi št. II Ips 92/2012 že zavzelo stališče, da se pri nezakonito nerazglašeni oporokah upoštevajo zastaralni roki, kar pomeni, da ne glede na to, da je sodstvo kot veja oblasti storila napako (za katero oškodovanci niso izvedeli

pred potekom roka absolutnega zastaranja) tečejo za plačilo odškodnine zakonski zastaralni roki. Tako je v praksi skoraj povsem nemogoče, da bi se učinkovito izvrševala pravica do povračila škode, ki jo je sodstvo storilo več kot 5 let (absolutni zastaralni rok) preden so oškodovanci sploh izvedeli, da jim je škoda nastala (gre za večino primerov). Zastaranje odškodnine ni poseben ustavnopravni institut, ki bi bil nad človekovo pravico do povračila škode za dejanja, storjena s strani države oziroma po načelu sorazmernosti ne more biti zakonska ovira, ki bi pomenila učinkovito izvrševanje pravice do povračila škode po 26. členu Ustave RS za škodo, ki jo je povzročila država, oškodovanec pa se tega škodnega dogodka ni zavedel, niti ni mogel zavedati ravno zaradi storitve škodnega dogodka (nerazglasitev oporok). Oškodovanci in oporočitelji so se v dobri veri zanašali na to, da bo sodstvo poskrbelo za zakonito in pravilno razglasitev oporok, saj to zahteva načelo pravne države oziroma njegov sestavni del, ki je načelo zaupanja v pravo. Zastaranje, ki je zakonsko določeno, tako ne more biti ovira za učinkovito izvrševanje pravice do povračila škode storjene s strani države.

Veljavni zakon o dedovanju v 224. členu sicer določa možnost pravde ob pogojih za obnovo postopka (npr. pojavijo se novi dediči, itd...), vendar takšna pravda izključuje odgovornosti države za povračilo škode pravim dedičem in osebam, ki imajo zapuščino v lasti in bi po nerazglašeni oporoki morala ta zapuščina biti v lasti pravih dedičev. Pravda po tem členu je tako lahko namenjena zgolj okoliščinam, pri katerih ustavna odškodninska odgovornost države ne obstaja.

Iz vsega navedenega sledi, da je za učinkovito izvrševanje odškodninske odgovornosti države za opustitvena dejanja sodne veje oblasti nujno sprejeti poseben zakon, ki bo tudi v praksi omogočil povračilo škode zaradi nerazglašanih oporok. Ta zakon mora urejati vprašanje zastaranja, ki ni odvisno od tega, kdaj so dediči izvedeli za škodno dejanje države ter omogoča čim hitrejšo povračilo škode neposredno od povzročitelja. Takšna ravnanja države pomenijo jasno kršitev načela pravne države, načela zaupanja v pravo, pravice do lastnine in dedovanja, kar pomeni, da bi v primeru dolgotrajnih postopkov oškodovanci z veliko verjetnostjo po dolgih letih na Evropskem sodišču za človekove pravice dosegli, da jim mora država poravnati vso nastalo škodo oziroma bi Evropsko sodišče naložilo državi, da sprejme takšen zakon.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. Cilji in načela

S predlaganimi spremembami zakona se zasleduje načela:

- načelo pravne države in zaupanja v pravo,
- načelo učinkovitega povračila škode, ki jo je osebam povzročila država oziroma njen organ,
- zagotavljanje pravice do lastnine in dedovanja.

Cilj zakona je omogočiti učinkovito pravno sredstvo oškodovancem, da bodo lahko terjali odškodnino za protipravna dejanja sodne veje oblasti, ki so posegla v njihovo pravico do lastnine in do dedovanja.

2.2. Poglavitne rešitve

Zakon je v celoti namenjen odpravi posledic in povračilu škode za primere, ko oporoke v hrambi sodišč niso bile razglašene v postopkih dedovanja zaradi razlogov, ki so na strani državnih organov. Pri tem se časovno ne omejuje za primere po letu 1991, saj je bila opustitev nerazglasitve oporok protipravna tudi pred tem letom.

Zakon določa in razlikuje različne okoliščine glede na to, kdo je sedaj lastnik premoženja ali del premoženja, ki bi moralo biti dedovano na podlagi nerazglašene oporoke. Pri tem predvideva različne možne ukrepe glede na to, ali se sedaj premoženje nahaja v lasti dedičev (lastniki premoženja), ki ne bi smeli dedovati ali pa v lasti novih lastnikov. Zakon predvideva, da se s strani države vrača škoda, kot je definirana v Obligacijskem zakoniku.

Zakon določa tri vrste ukrepov za odpravo posledic in povračila škode, pri čemer lahko oškodovanec uveljavi samo enega izmed njih:

1. Oporočni dediči po nerazglašeni oporoki lahko neposredno od Republike Slovenije zahtevajo povračilo celotne škode, ki jim je nastala s protipravnim dejanjem nerazglasitve oporoke.
2. Oporočni dediči lahko na podlagi zakona, ki ureja dedovanje, v pravdi uveljavljajo svoje pravice proti lastnikom premoženja pri tem, da je Republika Slovenija dolžna lastnikom premoženja povrniti celotno škodo, ki jim je pri tem nastala. Gre za že obstoječo možnost pravde po zakonu, ki ureja dedovanje, samo s to razliko, da se tukaj odpravijo morebitna zastaranja ter se določi, da je država za svoje protipravno ravnanje odgovorna tudi lastnikom premoženja, ki lahko v zvezi s tem trpijo škodo (vzdrževanje premoženja, preteklo plačilo davščin in prispevkov, itd...), saj so lastninsko pravico na premoženju pridobili s pravnomočnim sklepom o dedovanju. V pravnomočna razmerja, ki so nastala po krivdi države, je mogoče posegati samo tako, da država oškodovancem povrne celotno škodo.
3. Oporočni dediči lahko v dogovoru z lastniki ali novimi lastniki pridobijo lastninsko pravico na premoženju. Lastniki ali novi lastniki imajo pravico zahtevati od Republike Slovenije povračilo celotne škode, ki jim pri tem nastane. S tem se omogoča možnost dogovora tudi z novimi lastniki, če si oporočni dedič želi premoženje pridobiti v svojo last, ker je za njega posebnega pomena. Vendar novih lastnikov v zvezi s tem ni mogoče prisiliti (z vidika načela zaupanja v pravo so dejansko mislili, da prevzemajo premoženje (hišo, avto, itd...) od pravega lastnika, lahko pa zahtevajo povračilo škode od države.

Pri določanju možnosti za povračilo škode se zasleduje načelo popolne odškodnine, torej da zakon omogoča, da se posledice protipravnega državnega ravnanja odpravijo na način, kot da jih ne bi bilo. Pri tem se zato oškodovancem dopušča čim širša možnost izbire načinov, kako to doseči.

Zakon določa tudi, da se po uradni dolžnosti s strani sodišč ugotovi, koliko oporok je bilo nerazglašeni in bi morale biti razglašene po zakonu. To se stori z vpogledom v arhive in evidence sodišč ter primerja z zaključenimi dednimi postopki. Vrhovno sodišče zbira te podatke in v Uradnem listu RS objavi na vsake tri mesece seznam oporočiteljev takšnih oporok, datume oporok in pri katerem sodišču so se nahajale. Poleg tega pa z osebnim vročanjem obvesti dediče po teh oporokah in druge osebe, ki so v oporoki navedene (npr. prejemniki volil). Od te osebne vročitve štejejo roki za nadaljnja procesna dejanja.

Pristojni organ za zastopanje države proti oškodovancem je državno pravobranilstvo, za odločanje o višini škode pa civilna sodišča po pravnem postopku.

Zakon natančno določa, kakšna upravičenja ima oškodovanec v zvezi z zgoraj navedenimi ukrepi za povračilo škode tako, da lahko oškodovanec po svoji izbiri uveljavlja samo enega izmed teh ukrepov.

Zakon določa tudi nove roke za objektivno zastaranje za vložitev odškodninske tožbe, in sicer 5 let od obvestila o nerazglašeni oporoki s strani Vrhovnega sodišča RS oziroma 5 let po pravnomočnosti sodbe za obnovo postopka po zakonu o dedovanju.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona bo imel finančne posledice, ki pa jih zaradi nedoločljivega števila in vsebine vseh oporok, ki niso bile razglašene in ta okoliščina pomeni oškodovanje dedičev, ni mogoče določiti.

Določena sredstva so zagotovljena pod postavkami za odškodninsko odgovornost države, in sicer Ministrstvo za pravosodje in Državno pravobranilstvo na postavki Poprava krivic in odškodnine. Glede na to, da ni mogoče določiti vseh sredstev za povračilo škode zaradi oškodovanja oporočnih dedičev, ni mogoče oceniti, ali ta sredstva tudi zadostujejo.

Predlog zakona nima neposrednih posledic na druga javnofinančna sredstva.

4. UREDITEV V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE.

Glede na to, da gre za sistemsko posebnost Republike Slovenije, kjer so sodišča množično zatajevala oporoke, ki bi morale biti razglašene v postopkih dedovanja, ni mogoče najti primerljive ureditve v drugih državah. Tako kot v Republiki Sloveniji tudi v drugih državah velja pravica do povračila škode, ki je bila storjena z nezakonitim ravnanjem državnih organov.

5. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL PREDLOG SPREJEMA ZAKONA

Sprejem zakona ne bo imel drugih posledic.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen (namen zakona)

Zakon za odpravo posledic in povračilo škode zaradi nerazglašanih oporok ureja odpravo posledic in povračilo škode za primere, ko oporoke v hrambi sodišč niso bile razglašene v postopkih dedovanja zaradi razlogov, ki so na strani državnih organov.

Namen zakona je zagotoviti izvajanje ustavno zagotovljene pravice do povračila škode vsakomur, ki mu je nastala z dejavnostjo državnega organa ter v najkrajšem možnem času zagotoviti varovanje ustavne pravice do zasebne lastnine in dedovanja vsem prizadetim fizičnim in pravnim osebam.

2. člen (pomen izrazov)

Za potrebe tega zakona so:

- najdene oporoke so tiste oporoke, ki so bile shranjene oziroma sestavljene pred sodišči in zaradi kateregakoli razloga na strani sodišč ali drugih državnih organov niso bile razglašene v skladu z zakonom, ki ureja dedovanje v času veljave takšnega zakona;
- premoženje je premoženje ali del premoženja, ki bi moralo biti dedovano na podlagi najdene oporoke;
- lastniki so fizične ali pravne osebe, ki imajo v lasti premoženje, ki ga ne bi imeli v primeru razglasitve najdene oporoke;
- oporočni dediči so osebe, ki bi morali na podlagi najdene oporoke pridobiti premoženje in tudi dediči oporočnih dedičev, ki so dedovali premoženje oporočnih dedičev;
- novi lastniki so fizične ali pravne osebe, ki so lastninsko pravico na premoženju pridobili od lastnikov,
- škoda je zmanjšanje premoženja (navadna škoda), preprečitev povečanja premoženja (izgubljeni dobiček) ter povračilo nujnih stroškov v zvezi z premoženjem.

3. člen (ukrepi za odpravo posledic in povračila škode)

Na podlagi tega zakona se odpravi posledice in povrne škodo zaradi najdenih oporok z enim od naslednjih načinov:

1. Oporočni dediči lahko neposredno od Republike Slovenije zahtevajo povračilo celotne škode, ki jim je nastala na podlagi dogodka iz 1. odstavka 1. člena.
2. Oporočni dediči lahko na podlagi zakona, ki ureja dedovanje, v pravdi uveljavljajo svoje pravice proti lastnikom premoženja pri tem, da je Republika Slovenija dolžna lastnikom premoženja povrniti celotno škodo, ki jim pri tem nastane.
3. Oporočni dediči lahko v dogovoru z lastniki ali novimi lastniki pridobijo lastninsko pravico na premoženju. Lastniki ali novi lastniki imajo pravico zahtevati od Republike Slovenije povračilo celotne škode, ki jim pri tem nastane.

4. člen (obvestilo o najdenih oporokah)

Sodišča po uradni dolžnosti preverijo obstoj vseh oporok, ki so bile shranjene pri sodiščih.

Za vsako oporoko iz prvega odstavka se preveri ali je bil postopek dedovanja po oporočitelju pred katerikoli sodiščem že pravnomočno zaključen in ali je bila oporoka v postopku dedovanja razglašena.

V kolikor oporoka ni bila razglašena, vendar bi morala biti razglašena v času postopka o dedovanju, o obstoju oporoke, njeni vsebini in oporočitelju obvesti Vrhovno sodišče Republike Slovenije, ki na vsake tri mesece v Uradnem listu Republike Slovenije objavi seznam oporočiteljev, katerih oporoke so bile najdene po tem zakonu, datum njihovega nastanka in pri katerih pristojnih sodiščih se oporoke nahajajo.

Vrhovno sodišče z osebnim vročanjem obvesti dediče in vse druge osebe, ki so v oporoki navedene.

Vsakdo, kdor izkaže pravni interes, ima pravico zahtevati podatke o obstoju in vsebini najdene oporoke pri posameznem sodišču ali preveriti, če je pri pristojnem sodišču deponirana najdena oporoka po tem zakonu.

5. člen (pristojni organi za odpravo posledic in povračila škode)

Državno pravobranilstvo je pristojno za zastopanje Republike Slovenije v postopkih iz 3. člena tega zakona ter za spremljanje ukrepov za odpravo posledic in povračila škode.

V zvezi s tem so mu vsi državni organi dolžni dajati podatke, s katerimi razpolagajo na podlagi obrazložene zahteve.

Za povračilo škode po 3. členu tega zakona so pristojna sodišča po zakonu, ki ureja pravdni postopek.

6. člen (povračilo škode)

Oporočni dediči lahko neposredno od Republike Slovenije zahtevajo povračilo celotne škode, ki jim je nastala na podlagi dogodka iz 1. odstavka 1. člena v primeru, ko se ne odločijo za pravice po 2. in 3. odstavku 3. člena tega zakona.

V primeru, da oporočni dediči sprejmejo povračilo škode po tem členu ali se v zvezi s tem spustijo v pravdo, izgubijo pravico po 2. in 3. odstavku 3. člena tega zakona.

Pravica zahtevati povračilo škode po tem odstavku zastara v 3 letih od obvestila po 4. odstavku 4. člena tega zakona.

Državno pravobranilstvo mora, najkasneje v roku 3 mesecev od zahteve oporočnega dediča, oporočnemu dediču poslati poravnalno ponudbo za povračilo škode. V primeru zamude tega roka, se za zastaralni rok iz prejšnjega odstavka podaljša za čas zamude.

V primeru, da se oporočni dedič ne strinja s poravnalno ponudbo, lahko vloži tožbo za povračilo celotne škode pri pristojnem sodišču po zakonu o pravnem postopku.

Državno pravobranilstvo v sodelovanju z drugimi državnimi organi po uradni dolžnosti ugotavlja ali oporočni dediči uveljavljajo pravici po 2. ali 3. odstavku 3. člena tega zakona. Oporočni dediči so o uveljavitvi pravice po 2. ali 3. odstavku 3. člena tega zakona dolžni obvestiti Državno pravobranilstvo.

7. člen

(uveljavljanje v pravdi proti lastnikom)

Oporočni dediči lahko na podlagi zakona, ki ureja dedovanje, v pravdi uveljavljajo svoje pravice po najdeni oporoki proti lastnikom premoženja po tem zakonu v roku 3 let od obvestila po 4. odstavku 4. člena tega zakona.

Oporočni dediči ne morejo uveljavljati svoje pravice po najdeni oporoki proti novim lastnikom premoženja po tem zakonu.

Republika Slovenija je dolžna lastnikom premoženja povrniti celotno škodo, ki jim nastane iz naslova izgube premoženja. Za povračilo škode lastnikom se uporablja prejšnji člen tako kot za oporočne dediče s tem, da 3 letni zastaralni rok začne teči od pravnomočne odločitve v pravdi po tem členu.

8. člen

(odprava posledic z dogovorom)

Oporočni dediči lahko v dogovoru z lastniki ali novimi lastniki pridobijo lastninsko pravico na premoženju pri tem, da imajo lastniki ali novi lastniki pravico zahtevati od Republike Slovenije povračilo celotne škode, ki jim pri tem nastane.

Dogovor mora biti sklenjen v pisni obliki z overjenimi podpisi na upravni enoti ali pri notarju. V kolikor se za prenos lastnine zahteva posebna obličnost, mora biti dogovor sklenjen v tej posebni obliki.

Dogovor začne veljati takrat, ko se ga vroči Državnemu pravobranilstvu.

Za povračilo škode lastnikom ali novim lastnikom se uporablja 6. člen tega zakona tako kot za oporočne dediče s tem, da 3 letni zastaralni rok začne teči od vročitve dogovora Državnemu pravobranilstvu. Pri tem se višina odškodnine določi po zakonu, ki ureja odškodninsko odgovornost, neodvisno od tega, kako jo ovrednotijo stranke dogovora.

9. člen
(objektivno zastaranje)

Zahtevati povračilo škode po tem zakonu od Republike Slovenije za oporočne dediče, lastnike in nove lastnike zastarajo po 5 letih od obvestila po 4. odstavku 4. člena tega zakona, razen v primeru 2. točke 3. člena, ko zastara po 5 letih od pravnomočne sodbe.

10. člen

Pravnomočno končani postopki z najdenimi oporokami kot so določene v tem zakonu ne vplivajo na pravice do ukrepov in povračila škode po tem zakonu, razen za premoženje, ki je bilo oporočnim dedičem vrnjeno in jim je bila v zvezi z njim tudi že povrnjena škoda.

11. člen

Ta zakon začne veljati in se uporabljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Člen določa predmet urejanja zakona in namen zakona. Gre torej za odpravo posledic posledic in povračilo škode za primere, ko oporoke v hrambi sodišč niso bile razglašene v postopkih dedovanja zaradi razlogov, ki so na strani državnih organov. Namen zakona pa je na zakonski ravni za te konkretne primere sprejeti določbe, ki bodo omogočile učinkovito povračilo odškodnine s strani države.

K 2. členu

V tem členu se določi pomen izrazom v zakonu.

K 3. členu

Člen navaja ukrepe za odpravo posledic in povračila škode zaradi protipravnega ravnanja sodne veje oblasti. Pri tem določa, da je mogoče uveljaviti samo enega izmed teh treh načinov (da ne bi prišlo do večkratnega poplačila škode ali poplačila celotne škode navkljub vrnitvi premoženja).

K 4. členu

Člen določa obveznost vseh sodišč, da po uradni dolžnosti preverijo obstoj nerazglašanih oporok, ki bi morale biti razglašene. O tem obvestijo Vrhovno sodišče RS, ki vsake 3 mesece v Uradnem listu RS objavi imena oporočiteljev, datum nastanka oporoke in kje se oporoka nahaja. Dediče in druge osebe (npr. prejemnike volil) Vrhovno sodišče obvesti z osebno vročitvijo. Vsakdo, kdor izkaže pravni interes, lahko preveri pri sodišču obstoj in vsebino oporoke (npr. nekdo, ki je oporočitelja poznal ali je bil njegov sorodnik, lahko na podlagi obvestila v Uradnem listu RS sam preveri vsebino oporoke).

K 5. členu

Določa se Državno pravobranilstvo kot organ za zastopanje države nasproti oškodovancem.

K 6., 7., in 8. členu

Členi bolj natančno določajo postopek in roke za izbiro enega izmed 3. ukrepov za odpravo in povračilo škode, ki so navedeni v 3. členu.

K 9. členu

Člen določa objektivno zastaranje za zahtevek za povračilo na podlagi odškodninske odgovornosti države na podlagi tega zakona. Začetek zastaranja je vezan na osebno vročeno obvestilo dedičem s strani Vrhovnega sodišča RS, ki izvaja pregled nad ugotavljanjem »nerazglašanih oporok«. Razen v primeru, ko se na podlagi tega zakona odškodnina lahko zahteva od države s strani oseb, ki so izgubile premoženje v obnovi postopka o dedovanju.

K 10. členu

Člen določa, da dosedanji postopki v zvezi s tem ne vplivajo na pravice oškodovancev, ki so določene po tem zakonu. Upošteva pa se, če imajo zaradi vrnitve premoženja ali morebitnega plačila odškodnine do države manjši zahtevek.

K 11. členu

Člen določa začetek veljavnosti zakona.